

ЛИПЕНЬ-
СЕРПЕНЬ

2017

№ 4 (136)

Шеф-редактор

С. О. Павленко

Головний редактор

В. О. Дятлов

Заст. головного редактора

О. Б. Коваленко

Редакційна колегія

В. О. Дятлов

М. К. Бойко

О. Г. Самоїленко

А. М. Боровик

Г. В. Боряк

Є. М. Луняк

О. Б. Коваленко

О. О. Маврин

О. П. Моця

Ю. А. Мицик

А. М. Острянюк

С. О. Павленко

В. М. Половець

Г. В. Палакін

С. М. Свистович

Т. В. Чухліб

К. М. Ячменіхін

Редакційна рада

І. М. Аліфіренко

О. Я. Гранін

Г. Ю. Івакін

С. Л. Лаєвський

Д. М. Лозовий

В. В. Мельничук

П. М. Мовчан

М. О. Носко

Н. Б. Реброва

І. М. Ситий

Ю. О. Соболь

О. П. Рєєт

В. Ф. Чепурний

Випусковий редактор

О. В. Ткаченко

Журнал видається за
фінансової підтримки
Чернігівської
облдержадміністрації.

Засновники –
Чернігівський національний
педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка,
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» ім. Тараса
Шевченка,
Інститут української
археології та джерело-
знавства
ім. М. С. Грушевського
НАН України.

Рекомендовано до друку
Вченою радою Чернігівського
національного педагогічного
університету імені
Т. Г. Шевченка (протокол
№ 1 від 31 серпня 2017 р.)

СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС

Всеукраїнський науковий журнал

ЗМІСТ

У ГЛИБ ВІКІВ

Келембет С. Олег-Павло Ігорович, князь Курський та великий князь Чернігівський. 3

Подлевський С. Латинські графіті XVII ст. у Чернігові. 14

Адрюг А. Гравюри І. Ширського другої половини XVII ст., надруковані у Чернігівській друкарні. 22

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ

Невідома праця краєзнавця Тимофія Бридуна про Хорольський повіт (Зубанівська волость) (підготував до друку, прокоментував Ю. Мицик) 29

ЦЕРКОВНА СТАРОВИНА

Блакитний М. Документи до історії видання єпархіального часопису «Вера и жизнь». 34

ДО 50-РІЧЧЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА «ЧЕРНІГІВ СТАРОДАВНІЙ»

Соболь Ю. Півстоліття праці на ниві охорони культурної спадщини. . . 40

Васюта О. До питання про давньоруську аутентичність назви кургану Чорна Могила у Чернігові. 46

Михеєнко Н. Моніторинг температурно-вологісного режиму Успенського собору XII-XVII ст. Єлецького монастиря у м. Чернігові. 52

Травкіна О. До історії чернігівських Єлецького, Троїцько-Іллінського та Любецького Антоніївського монастирів у кін. XVII – сер. XVIII ст. . 59

Гаркуша А. До питання про розміщення сюжетів стінопису (перша чверть XIX ст.) Спасо-Преображенського собору в Чернігові. 72

Руденко В., Новик Т. До історії вивчення Антонієвих печер Чернігівського Іллінського монастиря у другій половині XIX – першій чверті XX ст. 80

Сергєєв С. Перебудови та ремонти в спорудах чернігівського будинку губернського правління першої третини XIX ст. 88

Ванжула О. Доля чернігівського Спасо-Преображенського собору за часів міжконфесійного протистояння у 20-х рр. XX ст. 94

Непотенко І. Корекція просторової традиційності Чернігова у 1920-х рр. 107

Глухенький А. Становлення та діяльність релігійної громади Української автокефальної православної церкви у Борисоглібському соборі м. Чернігова у 20-х роках XX століття. 116

Миколайко Т. Живопис першої половини XIX ст. у Троїцькому соборі. 123

Нижник Л. П'ятницька церква у 1943-1963 рр. згідно з документами Державного архіву Чернігівської області. 129

Доценко А. Будинок полкової канцелярії в Чернігові: новітня історія. 137

Литовченко О. Екранізація повісті М. Гоголя «Вій» на Чернігівщині (до 50-ї річниці виходу кінострічки на екрани). 146

СПОГАДИ. ЩОДЕННИКИ.

Киричок Б. Я – син «ворога народу». 154

РОЗВІДКИ

Мицик Ю. Уродженці Батуриної і Борзенської сотень – студенти Києво-Могилянської академії. 171

Маслійчук В. Освітня реформа в Чернігівській губернії: виникнення та функціонування нових навчальних закладів 1804–1819 рр. (держава – спільнота – освіта). 175

Сагач О. Адміністративно-територіальний устрій України: ретроспективний аналіз та сучасний стан. 189

Чуткий А. Німецький вектор взаємин України у сфері освіти і науки: до історії співпраці на початку XX ст. 197

Пилипенко О. Вітчизняна історіографія історії православної церкви в Україні у XVII – XIX ст. 205

Тимошик М. Районні газети як організатори сількорівського руху в умовах ствердження в Україні комуно-більшовицької системи. . . 215

РЕЦЕНЗІЇ. ОГЛЯДИ. АНОТАЦІЇ

Забіяка І. Прихована в архівах правда: з приводу виходу в світ двотомової праці М. Тимошика «Село». 223

Демченко Т., Шара Л., Шандра В. Міщанські органи станового самоврядування в Україні (кінець XVIII – початок XX ст.). – К.: інститут історії України НАН України, 2016. – 344 с. 233

«СІВЕРЯНСЬКИЙ ЛІТОПИС»

Всеукраїнський науковий журнал

Наказом МОН України № 1328 від 21.12. 2015 журнал включено до Переліку наукових фахових видань України, публікації яких зараховуються до результатів дисертаційних робіт з історії.

Реєстраційне свідоцтво КВ № 16226 – 4698 ПР від 21 грудня 2009 р., видане Міністерством юстиції України.

ISSN 2518-7422

Індекс 74325

Адреса редакції: 14000, м. Чернігів, вул. Хлібопекарська, 10

Телефон для довідок 95-74-18

Сайт журналу: www.siver-litopis.cn.ua (ISSN 2518-7430)

Базові освітні, наукові, культурологічні установи, де зберігаються комплекти журналу «Сіверянський літопис»:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Національна парламентська бібліотека України

Державна науково-технічна бібліотека України

Львівська державна наукова бібліотека ім. В. Стефаника

Одеська національна наукова бібліотека

Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка

Книжкова палата України

Журнал надсилається також до інших бібліотек, наукових, освітніх та культурологічних закладів України, США, Канади, Англії.